

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ

**АРНАЙЫ ЖӘНЕ ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІҢ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ**

Психологиялық-педагогикалық түзету кабинеттерінің, оңалту орталықтарының мамандарына арналған **«Қарым-қатынас жасауда және әлеуметтік өзара әрекеттесуде бұзылыстары немесе қиындықтары бар балаларға психологиялық-педагогикалық көмек» педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстарының БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

АЛМАТЫ 2024

МАЗМҰНЫ

1. Жалпы ережелер.....	3
2. Глоссарий.....	4
3. Бағдарламаның тақырыбы.....	5
4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері....	6
5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны	8
6. Оқу процесін ұйымдастыру	11
7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету	11
8. Бағдарлама нәтижелерін бағалау	11
9. Курстан кейінгі сүйемелдеу	12
10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	13

1. Жалпы ережелер

1. «Қарым-қатынас жасауда және әлеуметтік өзара әрекеттесуде бұзылыстары немесе қиындықтары бар балаларға психологиялық-педагогикалық көмек» педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) психологиялық-педагогикалық түзету кабинеттерінің (бұдан әрі - ППТК), оңалту орталықтарының (бұдан әрі - ОО) және қарым-қатынас жасауда және әлеуметтік өзара әрекеттесуде бұзылыстары немесе қиындықтары бар балаларға арнайы психологиялық-педагогикалық көмек көрсететін басқа да ұйымдардың (бұл аутизм және аутизм спектрінің бұзылуы диагнозына сәйкес келеді) мамандарын оқытуды регламенттейді.

2. ППТК, ОО мамандарының біліктілігін арттыру курстарын өткізудің өзектілігі мен қажеттілігі мүмкіндігі шектеулі балаларды (бұдан әрі - МШ), оның ішінде қарым-қатынас және әлеуметтік өзара іс-қимыл бұзушылықтары немесе қиындықтары бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау саласында мемлекеттік қызмет көрсету сапасын арттыру мақсатында қазіргі заманғы білім беруді дамыту жағдайында арнайы білім беру ұйымдарының қызметін реформалауға байланысты. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII Заңына сәйкес мүгедектігі бар балаларға медициналық-әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық көмек көрсетудің отандық жүйесі Әрекет етудің, тіршілік-тынысы мен денсаулық шектеулерінің халықаралық жіктемесіне (бұдан әрі – ӘХЖ) сәйкес денсаулықтың бұзылуына емес, олардың жеке тұлғаның жұмысына, оның белсенділігіне және қоғамдық өмірдің әртүрлі салаларына қатысуына әсерімен бағаланатын балаға және оның отбасына көмектесудің әлеуметтік-педагогикалық моделіне негізделеді, бұл балаға және оның отбасына көмек көрсетудің барлық мүмкін ресурстарын, шаралары мен жолдарын анықтауға мүмкіндік береді.

Арнайы білім беру ұйымдары (ОО, ППТК) мамандарының кәсіби қажеттіліктерін талдау қазіргі заманғы тәсілдер мен дамуға араласудың ғылыми дәлелденген әдістерін қолдана отырып, қарым-қатынас пен әлеуметтік өзара іс-қимылдың бұзылулары немесе қиындықтары бар балаларға психологиялық-педагогикалық көмек көрсету мәселелері бойынша біліктілікті арттыру қажеттілігін анықтады.

3. Бағдарлама арнайы білім беру ұйымдары педагогтерінің педагогикалық практикасына қарым-қатынас және әлеуметтік өзара іс-қимыл бұзылыстары бар балаларға білім беру кеңістігіне қосу үшін тиімді түзету-дамытушылық көмек көрсету үшін ғылыми дәлелденген тәсілдерді енгізуге бағытталған.

4. Курстық оқу ұзақтығы 9 күнді құрайды, олардың әрқайсысы күніне 2 сағаттан (8 академиялық сағат) 4 сабақтан тұрады. Сабақтың мазмұны осы Бағдарламаға 1-қосымшаға сәйкес оқу жоспарында ұсынылған.

2. Глоссарий

5. Курстың глоссарийі келесідей негізгі ұғымдарды қамтиды:

1) альтернативтік коммуникация – бұл егер олар оны қанағаттанарлық түрде түсіндіре алмаса, адамдарға әдеттегі сөйлеуді толықтыратын немесе алмастыратын қарым-қатынастың барлық тәсілдері;

2) инклюзивтік білім беру – кемсітушіліктің барлық түрлерін жоя отырып, әртүрлілік пен әртүрлі қажеттіліктер мен қабілеттерді құрметтей отырып, барлығына сапалы білім беруге бағытталған жалпы білім беруді дамытудың үздіксіз процесі;

3) ақпараттық-коммуникативтік технологиялар (бұдан әрі – АКТ) – бұл оқыту процесінде АКТ құралдарын пайдаланудың психологиялық-педагогикалық негіздерін ескере отырып, әртүрлі формаларда алынатын, өңделетін және ұсынылатын ассоциативтік байланысты ақпарат идеясын одан әрі дамытуды іске асыратын мультимедиялық интеграцияланған ортада жұмыс істеу технологиясын меңгеру тәсілдері;

4) еліктеу (лат. imitatio – «еліктеу») – бір нәрсені, мінез-құлықты дәл елестету, қайталау, көшіру әрекеті;

5) қарым-қатынас пен әлеуметтік өзара іс-қимылдың бұзылуы – тілді пайдалана отырып және басқа адамдармен тиімді қарым-қатынас жасай отырып, проблемалардың бұзылуының себептерін, көріністері мен сипатын бағалаудың психологиялық-педагогикалық критерийлеріне негізделген «аутизм» және «аутизм спектрінің бұзылуы» клиникалық диагноздарын жүйелеу;

6) онтогенез – ағзаның сандық және сапалық жылжуы түріндегі кезеңдермен біртіндеп, оның неғұрлым жетілдірілген құрылымы мен жұмыс істеуіне қарай өзгеруі;

7) ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау – білім алу үшін қажетті арнайы жағдайларды айқындау;

8) психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу – педагогтер мен мамандардың жүйелі ұйымдастырылған қызметі, оның барысында баланың мүмкіндіктері мен қажеттіліктеріне сәйкес табысты оқуы мен дамуы үшін әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық жағдайлар жасалады;

9) мінез-құлықты қолданбалы талдау, МҚТ (ағылш. Applied behavior analysis, АВА) - қоршаған орта факторларының адамның мінез-құлқына әсерін зерттейтін ғылым саласы;

10) аутизм спектрінің бұзылысы (бұдан әрі - АСБ) – әлеуметтік өзара іс-қимыл мен әлеуметтік байланыстарды қолдау және бастау қабілетінің тұрақты тапшылығымен, сондай-ақ мүдделерінің шектелуімен және жиі қайталанатын мінез-құлық актілерімен сипатталатын дамудың жалпы бұзылуы;

11) сенсорлық-интегративтік терапия – арнайы ұйымдастырылған терапевтік ортада бұзылған функциялардың қатаң мөлшерленген және нақты қалыптасқаннақты жаттығуы;

12) проблемаларды бағалаудың және МШ балаларға көмек көрсетудің әлеуметтік-педагогикалық моделі – арнайы жағдайлар жасау арқылы жалпы білім беру процесіне енгізе отырып, оқыту қиындықтарын психологиялық-педагогикалық бағалауға және баланың білім беру қажеттіліктерін айқындауға негізделген модель.

Терминдердің өзектілігі олардың арнайы білім беру саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттардағы соңғы өзгерістерге және оналтудың әлеуметтік-педагогикалық моделіне сәйкестігімен негізделген.

3. Бағдарламаның тақырыбы

6. «Қарым-қатынас жасауда және әлеуметтік өзара әрекеттесуде бұзылыстары немесе қиындықтары бар балаларға психологиялық-педагогикалық көмек» кадрлардың біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламасының отандық білім беру жүйесінде баламасы жоқ. Бағдарламаның өзектілігі аутист балалармен жұмыс істеуге арналған алғашқы отандық бағдарлама болып табылатын аутизмі бар балаларға арналған арнайы дамыту бағдарламасы негізінде эмоционалды-ерікті саланың бұзылуын диагностикалау және түзету саласындағы ОО, ППТК мамандарының қызметінің мазмұнын ашумен байланысты. Сонымен қатар, аутизмі бар балалардың клиникалық-психологиялық сипаттамаларының аспектілері, балалар аутизмінің әртүрлі нұсқаларының сипаттамасы және психологиялық-педагогикалық жұмыс бағдарламасының мазмұны қарастырылады. Бағдарламаның жаңалығы психологиялық-педагогикалық жұмыстың негізгі бағыттарын, араласу стратегияларын, аутизмі бар балалармен жұмыс істеуге арналған алғашқы арнайы даму бағдарламасы негізінде ата-аналарды баламен дамытушылық жұмысқа тартудан тұрады. Курстар бағдарламасы ОО, ППТК-да балаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету саласында түзету-дамыту жұмысы және мемлекеттік қызмет көрсету сапасын жақсарту мәселелерінде арнайы педагогтардың, психологтардың біліктілік деңгейін арттыруға ықпал ететін болады.

7. Біліктілікті арттыру бағдарламасы келесідей тақырыптарды қамтиды:

1) Қазақстан Республикасындағы ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзету арқылы қолдау жүйесі. Білім беру ұйымдарында қарым-қатынас және әлеуметтік өзара әрекеттесу бұзылыстары немесе қиындықтары бар балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу. Инклюзивті білім беру;

2) инклюзивті білім беру жағдайында ОО, ППТК қызметінің негізгі бағыттары. ӘХЖ негізінде МШ балалар проблемаларын бағалау және көмек көрсетудің әлеуметтік-педагогикалық моделі. ОО, ППТК қызметін ұйымдастыру қағидаттары. Топтық бағалау және жеке дамыту бағдарламасы мен отбасына көмек көрсету бағдарламаларын әзірлеу;

3) онтогенездегі балалардың психоэмоционалдық даму ерекшеліктері;

4) аутизм спектрінің бұзылыстары бар балалардың клиникалық-психологиялық-педагогикалық сипаттамасы;

5) аутизмі бар балаларға арналған арнайы даму бағдарламасы. Аутизм спектрі бұзылған балаларға арналған ғылыми дәлелденген тәжірибелер;

6) аутизмнің ауыр бұзылыстары бар ерте және мектеп жасына дейінгі балаларға арналған арнайы дамыту бағдарламасы. АСБ бар балаларды түзету кезінде мінез-құлық терапиясын қолдану ерекшелігі;

7) Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children, TEACCH, психологиялық-педагогикалық жұмыста пайдалану ерекшеліктері;

8) баламалы байланыс жүйелері. Коммуникативтік бұзылыстары бар балалармен түзету жұмыстарында PECS баламалы коммуникация жүйесін пайдалану;

9) аутист балалармен психологиялық түзету жұмысының әдістері мен мазмұны. Дене жаттығулары;

10) жеңіл және орташа аутизм бұзылыстары бар ерте және мектеп жасына дейінгі балаларға арналған арнайы дамыту бағдарламасы. Мінез-құлыққа еліктеу әдісі. Кейінге қалдырылған еліктеу;

11) АСБ бар балалармен жұмыс істеудегі сенсорлық интеграция әдістері;

12) аутизм спектрінің бұзылысындағы сөйлеу ерекшеліктері. АСБ бар балалардың сөйлеуін ынталандыру және дамыту;

13) жеңіл және орташа аутизм бұзылыстары бар мектепалды және мектеп жасындағы балаларға арналған арнайы дамыту бағдарламасы. Аутизмі бар балалармен түзету жұмысындағы әлеуметтік әңгімелер;

14) арт-терапияны қолдана отырып түзету-дамыту жұмысы;

15) ата-аналарды баламен дамытушылық жұмысқа тарту жөніндегі арнайы дамытушылық бағдарлама. АСБ бар балалардың ата-аналарымен психологиялық-педагогикалық жұмысты жоспарлау және ұйымдастыру.

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

8. Біліктілікті арттыру бағдарламасының мақсаты – АСБ бар балалар мен олардың отбасыларының өмір сүру сапасын жақсартуға ықпал ететін білім беру кеңістігіне қосу үшін заманауи тәсілдер мен ғылыми дәлелденген араласу стратегияларын пайдалану негізінде қарым-қатынас және әлеуметтік өзара іс-қимыл бұзылыстары бар балаларға тиімді түзету-дамытушылық көмек көрсету бойынша ППТК және ОО мамандарының кәсіби құзыреттілігін дамыту.

9. Бағдарламаның міндеттері:

1) тыңдаушыларда ППТК, ОО қызметін ұйымдастыру кезінде МШ балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау саласында мемлекеттік қызмет көрсету бойынша Қазақстан Республикасының білім беру

саласындағы заңдары мен заңға тәуелді актілерінің нормаларын пайдалану қабілетін қалыптастыру;

2) мүгедектігі бар балаларды оңалтудың әлеуметтік-педагогикалық моделі негізінде арнайы және инклюзивті білім беру жүйесінде ППТК және ОО қызметін ұйымдастырудың негізгі бағыттары мен қағидаттарын ашу;

3) тыңдаушылардың «аутизм спектрінің бұзылуы» ұғымы туралы түсініктерін кеңейту және аутизмге араласудың ғылыми дәлелді практикасы проблемасына заманауи тәсілдерді қарастыру;

4) аутизмі бар балалармен жұмыс істеуге арналған арнайы дамытушылық бағдарламамен таныстыру және оны аутизмі бар балалармен дамытушылық жұмыста пайдалану жөніндегі мүмкіндіктерді талқылау;

5) ППТК, ОО дамыту жұмысында аутизмі бар балалармен жұмыс істеу үшін арнайы дамытушы бағдарламаны қолдана білуге үйрету;

6) педагогтерде эмоционалдық-ерікті саланың бұзылуын диагностикалау және түзету, жеке-дамытушылық бағдарламаны стратегиялық жоспарлау саласында негізгі құзыреттерді қалыптастыру;

7) нақты педагог үшін нақты және өзекті практика проблемаларын шешу, контекстік кәсіби қиындықтарды еңсеру;

8) практикалық қызметті неғұрлым тиімді ұйымдастыру үшін алған білімдерін тікелей пайдалануда педагогтердің білім алушының қажеттіліктерін қанағаттандыруы.

10. Курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар:

1) отандық нормативтік базаның негізгі ережелерін түсіндіреді; АСБ бар ерте, мектепке дейінгі және мектеп жасындағы балаларды қолдаудың негізгі бағыттарын айқындау кезінде инклюзивті модельді ұстанады;

2) мүгедектігі бар балаларды оңалтудың әлеуметтік-педагогикалық моделі негізінде инклюзивті білім беру жүйесіндегі ОО, ППТК қызметінің бағыттары мен қағидаттарын біледі;

3) аутизмі бар балаларға арналған ғылыми-дәлелденген тәжірибелер және балалардың білімді меңгеруіне және дағдыларын қалыптастыруға дайындығы арқылы дамуының клиникалық-психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерінің байланысы туралы түсінік алады;

4) аутизмі бар балалармен жұмыс істеуге арналған арнайы дамыту бағдарламасы негізінде ОО, ППТК жағдайында аутизм спектрінің бұзылыстары бар балалармен психологиялық-педагогикалық жұмысты ұйымдастыру бойынша негізгі құзыреттерді меңгереді;

5) жеке даму бағдарламасын бағалау мен жоспарлауға командалық көзқарас алгоритмін талдайды және негіздейді;

6) АСБ бар балалармен психологиялық-педагогикалық жұмыста арнайы дамытушы бағдарламаны қолданудың жалпы қағидаттары мен ерекшеліктерін түсіндіруге қабілетті болады;

7) психологиялық-педагогикалық технологияларды пайдалану жөніндегі жұмысты жоспарлай алады, АСБ бар балалармен жұмыс істеудің әртүрлі әдіс-тәсілдерін пайдалана отырып сабақтар әзірлей алады;

8) олар алған және алған білімдеріне қатысты педагогтің белсенді ұстанымына ие болады, оны кәсіби тәжірибенің нақты және өзекті мәселелерін шешу үшін көрсетеді.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

11. Бағдарлама 5 модульден тұрады: нормативтік-құқықтық, психологиялық-педагогикалық, мазмұндық, технологиялық, вариативтік.

Нормативтік-құқықтық модуль:

1) 1-тақырып. Қазақстан Республикасында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау жүйесі. Қазақстан Республикасында инклюзивтік білім берудің құқықтық негізі. Даму мүмкіндігі шектеулі балаларға инклюзивтік білім беруді ұйымдастыру. «Инклюзивті білім беру» ұғымын заманауи түсіндіру. Аутизмді бар балаларды ұйымдастырушылық-әдістемелік сүйемелдеу. Білім беру ұйымдарында оқытуды ұйымдастыру принциптері. АСБ бар балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу кезеңдері.

2) 2-тақырып. Инклюзивті білім беру жағдайында ОО, ППТК қызметінің негізгі бағыттары. ӘХЖ негізінде проблемаларды бағалау және балаларыға көмек көрсетудің әлеуметтік-педагогикалық моделі. ОО, ППТК қызметін ұйымдастыру қағидаттары. Арнайы білім беру ұйымдары (психологиялық-педагогикалық түзету кабинеттері мен оңалту орталықтары) қызметінің қағидаларына сәйкес МШ балаларға арнайы психологиялық-педагогикалық көмек көрсету алгоритмі.

Психологиялық-педагогикалық модуль:

1) 1-тақырып. Онтогенездегі балалардың психоэмоционалдық дамуының ерекшеліктері: баланың психофизикалық даму заңдылықтары туралы білімнің қажеттілігі. Баланың қалыпты психофизикалық даму кезеңдері. Баланың эмоционалдық-ерікті саласының қалыпты даму ерекшеліктері.

2) 2-тақырып. Аутизм спектрінің бұзылыстары бар балалардың клиникалық-психологиялық-педагогикалық сипаттамасы: бала аутизмі: мәселеге кіріспе, АСБ зерттеулерінің тарихи контексті. АСБ психологиялық теориялары. Аутизм спектрі бұзылысының нейрофизиологиялық негізі туралы заманауи идеялар. Аутизм кезіндегі этиопатогенетикалық тәсіл (К.С. Лебединская). Аутизмнің даму себептері. Аутист баланың психикалық дамуының ерекшеліктері. Аутизм спектрі бұзылысының жіктелуі. Аутизмнің әртүрлі деңгейі бар балалардың дамуы. Әртүрлі клиникалық нұсқалардағы АСБ негізгі белгілері;

3) 3-тақырып. Аутизм спектрі бұзылған балаларға арналған ғылыми негізделген тәжірибелер: ғылыми негізделген араласулар дегеніміз не-тәжірибелер. АСБ кезінде араласудың әртүрлі тәжірибелеріне шолу. Сұрақтың тарихы. Әлеуметтік өзара әрекеттесу мен коммуникация тапшылығымен жұмыс істеуге бағытталған араласудың негізгі түрлері. Кешенді араласулар. Бағытталған араласулар. Түзету тәсілін таңдау туралы

шешім қабылдау.

Мазмұндық модуль:

1) 1-тақырып. Жеңіл және орташа аутизм бұзылыстары бар ерте және мектеп жасына дейінгі балаларға арналған арнайы дамыту бағдарламасы. Мінез-құлыққа еліктеу және кейінге қалдырылған еліктеу әдісі: мінез-құлыққа еліктеу әдісінің әдіснамалық негізі. Кейінге қалдырылған имитация әдісі. Психологиялық-педагогикалық жұмысты құрудың негізгі принциптері. Әдістің мәні. Сабақты ұйымдастырудың шарттары мен талаптары. Күтілетін нәтижелер. Ата-аналарды психологиялық-педагогикалық жұмысқа қосу.

2) 2-тақырып. Ауыр аутизм бұзылыстары бар ерте және мектеп жасына дейінгі балаларға арналған арнайы дамыту бағдарламасы. Қолданбалы мінез-құлықты талдау әдісі. АСБ бар балаларды түзету кезінде мінез-құлық терапиясын қолдану ерекшелігі: АСБ араласуының негізгі принципі ретінде мінез-құлықты қолданбалы талдау (МҚТ). Американдық психолог Беррес Скиннер. МҚТ негізіндегі араласудың тиімділігі. МҚТ негізіндегі оқыту тиімділігінің үш құрамдас бөлігі. АСБ терапиясындағы мінез-құлық тәсілдерінің жіктелуі. Мінез-құлық терапиясының жалпы сипаттамасы. Оқыту жағдайының компоненттері. Жаңа дағдыларды қалыптастыру. Жұмыстың бастапқы кезеңдерінде бекітуді қолдану ерекшеліктері. Бекіту жүйесінің күрделілігі;

3) 3-тақырып. Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children, TEACCH, психологиялық-педагогикалық жұмыста қолдану ерекшеліктері: TEACCH бағдарламасы - құрылымдық оқыту. Құрылымдық оқытудың негізгі компоненттері. Құрылымдық кеңістік. Құрылымдық кеңістікті тиімді ұйымдастырудың жалпы көрсеткіштері. Көрнекі кесте, оның түрлері. Оқу процесінің компоненттері;

4) 4-тақырып. Баламалы байланыс жүйелері. Коммуникативтік бұзылыстары бар балалармен түзету жұмыстарында PECS баламалы коммуникация жүйесін пайдалану: қосымша және баламалы коммуникацияның отандық және шетелдік жүйелеріне шолу. Қолданылатын құралдарға байланысты коммуникация түрі. PECS карталарын бөлісу жүйесі, Макатон жүйесінің элементтері, PECS немесе Макатон жүйелеріне сәйкес жасалған интерактивтік қосымшалар, Блисс жүйесі, жаһандық оқуды оқыту жүйесі, Л.Б. Баряеваның, Е.Т. Логинованың «Мен айтамын!» пиктограммалар бар оқулықтар жиыны. Карточкалармен (The Picture Exchange Communication System; қысқаша - PECS) алмасу арқылы байланыс жүйесінің тиімділігі Жүйенің теориялық негіздері. Оқытуды құру принциптері. PECS оқытудың алты кезеңі;

5) 5-тақырып. Аутист балалармен психокоррекциялық жұмыстың әдістері мен мазмұны. Дене жаттығуы. Аутизмі бар балалармен жұмыс істеу кезінде бейімделетін дене шынықтыру. Түзету жұмыстарын құрудың негізгі принциптері мен тәсілдері;

6) 6-тақырып. Жеңіл және орташа аутизм бұзылыстары бар мектеп жасына дейінгі және мектеп жасындағы балаларға арналған арнайы дамыту

бағдарламасы. Психологиялық-педагогикалық жұмысты құрудың негізгі принциптері. Әдістің мәні. Сабақты ұйымдастырудың шарттары мен талаптары. Күтілетін нәтижелер.

Аутизмі бар балалармен түзету жұмысындағы әлеуметтік әңгімелер. Әлеуметтік оқиғаларды құрастыру шарттары мен талаптары. Күтілетін нәтижелер.

7) 7-тақырып. АСБ бар балалармен жұмыс істеудегі сенсорлық интеграция әдістері: сенсорлық интеграция дегеніміз не. Сенсорлық интеграцияның бұзылуы: белгілері. Сенсорлық интеграцияға негізделген терапия. Ұсынылатын жабдық. Сенсорлық диета. Ойындар мен жаттығулар. Сенсорлық интеграциясы бұзылған балалардың ата-аналарына арналған ұсыныстар;

8) 8-тақырып. Аутизм спектрінің бұзылысындағы сөйлеу ерекшеліктері. АСБ бар балалардың сөйлеуін ынталандыру және дамыту: аутизм және сөйлеу. Сөйлеуді дамыту ерекшеліктері. Сөйлеу және қарым-қатынас дағдыларын үйрету. Аутизм спектрі бұзылған сөйлемейтін балаларда сөйлеу қарым-қатынасының алғышарттарын дамыту. Сөйлеу коммуникациясының дағдыларын қалыптастыру бойынша түзету жұмыстарының мақсаты, бағыттары мен міндеттері. Қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру шарттары. Аутизм спектрі бұзылған балаларда вербальды емес қарым-қатынас (ым) элементтерін қалыптастыру. Аутизм спектрінің бұзылыстары бар балаларда еліктеуді дамыту. Аутизм спектрінің бұзылыстары бар балаларда сұраныс дағдыларын қалыптастыру. Аутизм спектрінің бұзылыстары бар балаларда сөйлеу коммуникациясын қалыптастыру;

Технологиялық модуль:

1) 1-тақырып. Оңалту орталығы, ППТК жағдайында психологиялық-педагогикалық жұмысты жоспарлау және ұйымдастыру: қажеттіліктерді бағалаудағы және жеке даму жұмысын жоспарлаудағы командалық тәсіл. Кешенді бағалаудың мақсаты, міндеттері мен принциптері. РО, ППТК мамандары арасында функционалдылықты бөлу. Командалық бағалау жүргізу технологиясы. АСБ бар балаларда командалық бағалау жүргізу ерекшеліктері. Командалық бағалау хаттамасын жасау тәртібі. Хаттаманың құрылымы мен мазмұны. ЖДБ құрастыру және оларды талдау;

2) 2-тақырып. Ата-аналарды баламен дамытушылық жұмысқа тарту бойынша арнайы дамыту бағдарламасы. АСБ бар балалардың ата-аналарымен психологиялық-педагогикалық жұмысты жоспарлау және ұйымдастыру: ОО, ППТК психологиялық-педагогикалық жұмысында отбасылық-орталықтандырылған тәсілді іске асыру. Педагогтың жұмыс тәжірибесінде отбасымен өзара әрекеттесу формаларын үйлестіру. Аутизммен ауыратын баланы тәрбиелеу мен дамытуда бірлік орнату. Ата-аналардың педагогикалық құзыреттілігін арттыру. Ата-аналарға қажетті психологиялық-педагогикалық білім мен дағдыларды игеруге көмек көрсету.

Вариативтік модуль:

1) 1-тақырып. Аутизмі бар балаларды оңалту үшін биопсихо-

медициналық технологияларды, -арт-терапияны, диеталарды қолдану. Қолдану ерекшелігі.

Вариативтік модульдің тақырыптарын тыңдаушылар кіріс сауалнамасы барысында анықтайды.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

12. Біліктілікті арттыру курстары мынадай режимде ұйымдастырылады:

1) Бағдарламаға 1-қосымшаға сәйкес күндізгі оқу режимінде (дәстүрлі аудиториялық) курстың оқу-тақырыптық жоспарына (бұдан әрі – ОТЖ) сәйкес күндізгі оқу. Күндізгі курстардың ұзақтығы - 72 сағат.

2) аралас оқыту оқытудың үш кезеңін қамтиды: күндізгі - 16 сағат, қашықтықтан – 8 сағат, дербес - 48 сағат. Күндізгі оқу курстың соңғы күнінде өткізіледі.

13. Білім беру процесі оқытудың мынадай интерактивті формалары мен әдістерін қамтиды: дәріс, семинар, топтық және жұптық практикалық жұмыс, дөңгелек үстел, дәріс үзінділерінен таныстырылым, кейстер әдісі, сұрақтарды бірлесіп шешу, сондай-ақ аралас оқыту режимінде курсқа арналған вебинар, онлайн дәріс, онлайн кеңес беру және тыңдаушының өзін-өзі оқытуы.

14. Педагогтардың Бағдарлама мазмұнын түсіну деңгейін арттыру үшін: топтарда жұмысты кеңінен қолдану, содан кейін талқылау және рефлексия; құжаттамамен жұмыс; шағын топтардағы теорияның негізгі мәселелерін талқылау, содан кейін ұжымдық жұмыстарды ұсыну қарастырылған.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

15. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету:

1) психологиялық-педагогикалық түзету кабинеттерінің, оңалту орталықтарының мамандары үшін біліктілікті арттыру курстарының бағдарламасы;

2) АСБ бар балаларға командалық бағалау жүргізу, жеке-дамытушылық сабақтар жасау процесін талдау үшін таныстырылымдар мен үлестірме материалдар;

3) психологиялық-педагогикалық жұмыстың жеке-дамытушылық бағдарламаларының үлгілері;

4) сауалнама парақтары, бақылау және өзіндік жұмыс материалдары;

5) бақылау тапсырмалары;

6) тест тапсырмалары;

7) кері байланыс сауалнамасы.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

16. Тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында:

дербес жұмыс, экспресс-сауалнамалар, дәріс материалдарының фрагменттерін таныстыру, қорытынды тестілеу жүргізіледі.

17. Курсанттардың қызметін бағалау дербес және тест тапсырмаларын орындау нәтижелері бойынша, сондай-ақ курстардан өту барысында практикалық жұмысқа қатысу бойынша жүзеге асырылады.

18. Педагогтың жеке және кәсіби дамуына бағытталған біліктілікті арттыру процесінің нәтижелілігі мен тиімділігінің критерийі курсанттың курстық дайындық кезінде және курстан кейінгі кезеңде көрсеткен кәсіби белсенділігі болып табылады.

19. Тыңдаушыларды бағалау критерийлері:

1) курс бағдарламасы шегінде материалды меңгеру;

2) өзін-өзі оқытуды және кәсіби қызметті жалғастыру үшін жеткілікті білімге ие болу;

3) психологиялық-педагогикалық процестің нақты міндеттерін шешудегі қабілеттілік пен белсенділік, нақты өндірістік жағдайды түсіне білу болып табылады.

Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін анықтау, Бағдарлама мазмұнын меңгеру үшін профессорлық-оқытушылар құрамы кері байланыс пен қорытынды тестілеуді жүзеге асыру үшін бағдарламаның әрбір тақырыбы шеңберінде бақылау тапсырмаларын (өзіндік жұмыстар, сауалнама парақтары және т.б.) әзірлейді. Алынған кері байланыс негізінде дәрістер мен практикалық сабақтардың мазмұнына түзетулер енгізіледі, қосымша материалдар таңдалады (құжаттама үлгілері, әдебиеттер тізімі, дидактикалық материалдар тізімі, бейнематериалдар және т.б.). Бағдарлама мазмұнына қосымша түсіндірулер жүргізіледі. Қорытынды тестілеуді орындау мынадай критерийлерге сәйкес бағаланады: іске асырылмаған (дұрыс жауаптар ұсынылмаған), ішінара іске асырылған (дұрыс жауаптар 50%-тен аз), орташадан жоғары іске асырылған (дұрыс жауаптар 50% - 60% аралығында), толық іске асырылған (дұрыс жауаптар 60-100 %). Қорытынды тестілеуден өту және біліктілікті арттыру курсы аяқтау үшін дұрыс жауаптардың кемінде 60% жинау қажет. Қорытынды тестілеу нәтижелері негізінде курстан кейінгі сүйемелдеу кезеңінде консультациялардың мазмұны жоспарлануда.

9. Курстан кейінгі сүйемелдеу

20. Тыңдаушыларды курстан кейінгі сүйемелдеу қашықтықтан консультациялар (электрондық почта, ұялы байланыс, әлеуметтік желілерде) онлайн-форумдар, тәжірибе алмасу түрінде біліктілікті арттыру курстары аяқталғаннан кейін үш жыл ішінде жүзеге асырылады.

21. Педагог курс аяқталғаннан кейінгі бірінші күнтізбелік жыл ішінде курстың тақырыбы бойынша бір дербес жұмысты, үш жыл ішінде жылына бір рет - білім беру ұйымының басшысы куәландырған кәсіптік даму нәтижелері туралы белгіленген формадағы есепті ұсынады.

22. Педагогтердің қызметін курстан кейінгі сүйемелдеу мониторингі дербес жұмыстарды талдау нәтижелері, педагогтер ұсынған кәсіби даму нәтижелері туралы есептер бойынша жылына бір рет үш жыл бойы жүргізіледі.

23. Мониторинг нәтижелері бойынша Біліктілікті арттыру бағдарламасын түзету жүзеге асырылады.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

24. Курс бойынша негізгі әдебиеттер:

1. «Білім туралы» ҚР Заңы (01.09.2024 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен).

2. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» ҚР 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ Заңы.

3. «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы. (28.06.2024 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен).

4. «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрығы. (28.06.2024 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен)

5. Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспары (Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 15 ақпандағы № 636 Жарлығы)

6. «Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы № 557 бұйрығына өзгеріс пен толықтыру енгізу туралы. «Білім туралы» ҚР Заңы.

7. «Ерекше қажеттіліктері бар адамдарға білім беру саласындағы саясат және практикалық қызмет принциптері туралы» Саламан декларациясы, 1995ж.

8. 2020 жылғы 27 мамырдағы «Жергілікті атқарушы органдар көрсететін психологиялық-педагогикалық қолдау саласында мемлекеттік қызметтер көрсету қағидаларын бекіту туралы» № 223 бұйрық. (17.11.2022 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен)

9. 2022 жылғы 31 тамыздағы «Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, тиісті типтер мен түрлердегі қосымша білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» № 385 бұйрық. (02.08.2024 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен)

10. 2020 жылғы 6 сәуірдегі «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнайы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары педагогтерінің жүргізуі үшін міндетті құжаттардың тізбесін және

олардың нысандарын бекіту туралы» №130 бұйрық. (29.10.2024 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен)

11. Мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған пәнаралық командалық бағалау мен жеке-дамытушылық бағдарламалардың ұйымдастырушылық-әдістемелік негіздері (16.02.23ж. 15/967-И хат).

12. Мүгедектігі бар баланың отбасына Әрекет етудің, тіршілік-тынысы мен денсаулық шектеулерінің халықаралық жіктемесі қағидаттарында кешенді көмек көрсету (10.03.2022 ж. №18-3/55-хат)

13. Аутизмі бар балаларға арналған арнайы дамыту бағдарламасы (29.10.2020 ж. №18-1/650 хат).

14. Сенсомоторлық түзету әдістерін қолдана отырып, мектеп жасына дейінгі балаларды психологиялық-педагогикалық оңалту (12.02.2019 ж. №1250/11 - 3/199 хат).

15. Айрес, Джин. Ребенок и сенсорная интеграция. Понимание скрытых проблем развития. – М.: Теревинф, 2017; 2. Аутизм и проблемы в сенсорной

16. Л.Б. Баряева, Т.В. Логинова. Я говорю! Пиктограммалармен жаттығулар. - М., 2007.

17. Е.Л. Григоренко. Расстройства аутистического спектра. Кіріспе курс. Студенттерге арналған оқу құралы.— М.: Практика, 2018.

18. М.С. Гончаренко, Н.С. Манелис, М.Л. Семенович, С. Стальмахович. Адаптация образовательной программы обучающего с расстройствами аутистического спектра. Әдістемелік оқулық/А.В. Хаустовтың, Н.Г. Манелистің жалпы ред.-М.:, 2016

19. Детский аутизм. Диагностика и консультирование. Практическое руководство для специалистов психолого-медико-педагогических консультаций. /құрастырушы-авторлар А.К. Ерсарина, Р.К. Айтжанова / - Алматы – 2011.

20. З.Б. Джангельдинова, М.Е. Баймуханова, Ю.В. Шевченко. Использование альтернативной системы коммуникации в коррекционной работе с детьми с особыми образовательными потребностями в условиях реабилитационного центра и кабинета психолого-педагогической коррекции. Алматы, 2018.

21. З.Б. Джангельдинова, М.Е. Баймуханова. Психолого-педагогическое сопровождение родителей, воспитывающих детей с детским аутизмом. Алматы, 2015.

22. Детская психиатрия, психотерапия и медицинская психология. Стандарт третьего поколения / Э.Г. Эйдемиллердің ред. – СПб.: Питер, 2022

23. С. Довбня, Т. Морозова, А. Залогина, И. Монова. Дети с расстройствами аутистического спектра в детском саду и школе: практики с доказанной эффективностью. -СПб. 2018

24. А.К. Ерсарина. Психолого-педагогическая реабилитация детей дошкольного возраста с использованием методов сенсомоторной коррекции. Алматы, 2019.

25. А.К. Ерсарина. Психологическое сопровождение детей с особыми образовательными потребностями в общеобразовательной школе. Алматы. 2022. [<https://www.special-edu.kz/> электрондық ресурсы].

26. Консультативно-диагностическая работа с семьями, воспитывающими детей с РАС. Әдістемелік ұсынымдар / А.В. Хаустовтың, Н.Г. Манелистің жалпы ред. бМ.: ФРЦ ФГБОУ ВО МГППУ.2020.

27. В.В. Лебединский. Нарушения психического развития у детей. М., 1985.

28. К.С. Лебединская, О.С. Никольская. Диагностика раннего детского аутизма. - М., 1991.

29. Н.И. Лепская. Язык ребенка: онтогенез речевой коммуникации. М.: РГГУ, 2013

30. И.И. Мамайчук. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии. - СПб., 2001.

31. С.С. Морозова. Аутизм: коррекционная работа при тяжелых и осложненных формах: дефектолог-мұғалімдерге арналған құрал. - М.: Гуманитар, центр ВЛАДОС бас., 2007.

32. О.С. Никольская, Е.Р. Баенская, М.М. Либлинг. Дети и подростки с аутизмом: Психологическое сопровождение. - М., 2005.

33. Л.Г. Нуриева. Развитие речи аутичных детей. - М., 2009. 7

34. Х. Ремшмидт. Аутизм. Клинические проявления, причины и лечение. - М., 2003.

35. Специальная педагогика / Л. В. Мардахаевтың, Е.А. Орлованың ред. - М., 2012.

36. А. Семенович. Нейропсихологическая коррекция в детском возрасте. Метод замещающего онтогенеза. М., 2017

37. С. Течнер, Х. Мартинсен. Введение в альтернативную и дополнительную коммуникацию. Жесты и графические символы для людей с двигательными и интеллектуальными нарушениями, с расстройствами аутистического спектра. - М., 2017.

38. С.Ю. Танцюра, С.И. Кононова. Альтернативная коммуникация в обучении детей с ОВЗ: әдістемелік құрал. — М.: ТЦ Сфера, 2017.

39. Аутизм: причины, диагностика и лечение" - И. В. Щукин, 2016

40. "Особенности психического развития детей с аутизмом" - Е. А. Алисова, 2017

41. "Спектр аутизма: новые перспективы в исследованиях и практике" - А. И. Надемин, 2018

42. "Методика коррекции поведения детей с аутизмом" - Н. В. Акимова, 2019

43. "Аутизм: современные подходы к диагностике и лечению" - И. А. Семенова, 2020.

25. Курс бойынша қосымша әдебиеттер:

1. Lanovaz, M. J., & Dufour, M. M. (2019). A review of behavioral interventions for the treatment of aggression in individuals with autism spectrum disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 49(11), 4405-4418.

2. Mazurek, M. O., Kanne, S. M., & Wodka, E. L. (2013). Physical aggression in children and adolescents with autism spectrum disorders. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 7(3), 455-465.

3. Ghanizadeh, A. (2012). Melatonin in autistic children with sleeping problems. *Archives of Medical Research*, 43(8), 648-651.

4. American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5®)*. American Psychiatric Pub.

5. Maenner, M. J., Shaw, K. A., Baio, J., Washington, A., Patrick, M., & DiRienzo, M. et al. (2020). Prevalence and characteristics of autism spectrum disorder among children aged 8 years—autism and developmental disabilities monitoring network, 11 sites, United States, 2016. *Morbidity and Mortality Weekly Report. Surveillance Summaries*, 69(4), 1-12.

6. Телесные практики, сенсорная интеграция и эрготерапия: сборник методических материалов. – Пермь, 2018

7. Ольга Богдашина. Расстройства аутистического спектра: введение в проблему. Красноярск, 2012.

8. М.М. Семаго, Н.Я. Семаго. Теория и практика углубленной психологической диагностики. От раннего до подросткового возраста - М., 2018.

9. Н.А. Рычкова. Поведенческие расстройства у детей: диагностика, коррекция и психопрофилактика. – Мәскеу, 2008.

10. К.С. Крановиц. Разбалансированный ребенок. Как распознать и справиться с нарушениями процесса обработки сенсорной информации/Кэрол Сток Крановиц/ағылш. тілінен аударма –СПб., 2012

25. Электрондық ресурстар:

1. <https://nsportal.ru/nachalnaya-shkola/materialymo/2014/12/01/metodika-globalnogo-chteniya>

2. <http://skshi8v11.org.ru/wp>

3. <https://e-koncept.ru/2017/970994.htm>

4. <https://psyjournals.ru/kip/2007/n3/Kalashnikova.shtml>

5. <http://www.vestnik.vsu.ru/pdf/phylosophy/2015/04/2015-04-02.pdf>

6. <http://www.psychiatry.ru/lib/54/book/36/chapter/1>

7. <https://vestnikramn.spr-journal.ru/jour/article/viewFile/274/212>

8. <http://fgosovz24.ru/assets/files/usloviya-realizacii/metod-kopilka/shtyaginova-e.a.-alternativnaya-kommunikaciya-metodicheskij-sbornik.pdf>

9. <http://odiplom.ru/lab/informacionno-kommunikativnye-tehnologii.html>

10. <https://outfund.ru/vmeshatelstva-pri-ras-s-dokazanoj-effektivnostyu/>

11. <https://www.autismspeaks.org/>

12. <https://nationalautismassociation.org>

13. <https://cyberleninka.ru/article/n/effektivnye-metody-diagnostiki-obucheniya-i-psihoterapii-detey-s-autisticheskimi-narusheniyami>

14. Новости аутизма. Почему аутизм связан с сенсорными перегрузками. Интернет ресурстар: <https://outfund.ru/autizm-svyazan-s-sensornymiperegruzkami/>

«Қарым-қатынас жасауда және әлеуметтік өзара әрекеттесуде бұзылыстары немесе қиындықтары бар балаларға психологиялық-педагогикалық көмек» білім беру бағдарламасына
1-қосымша

Күндізгі және аралас оқыту режиміндегі курстың оқу-тақырыптық жоспары

	Сабақтар тақырыбы	Дәріс	Практ. сабақ	Тренинг	Шеберлік класы	КПС	Дөңгелек үстел	Жобаны қорғау	Тест	Барлығы
1	Нормативтік-құқықтық модуль									4
1.1	Қазақстан Республикасында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау жүйесі.	4								4
1.2.	Инклюзивті білім беру жағдайында ОО, ППТК қызметінің негізгі бағыттары.	2	2							4
2	Психологиялық-педагогикалық модуль									10
2.1	Онтогенездегі балалардың психоэмоционалдық дамуының ерекшеліктері.	4								4
2.2	Аутизм спектрінің бұзылыстары бар балалардың клиникалық-психологиялық-педагогикалық сипаттамасы.	12								12
2.3	Аутизм спектрі бұзылған балаларға арналған ғылыми негізделген тәжірибелер: ғылыми негізделген араласулар дегеніміз не- тәжірибелер. АСБ кезінде араласудың әртүрлі тәжірибелеріне шолу	2								2
3	Мазмұндық модуль									38
3.1	Жеңіл және орташа аутизм бұзылыстары бар ерте және мектеп жасына дейінгі балаларға арналған	2	2							4

	арнайы дамыту бағдарламасы. Мінез-құлыққа еліктеу және кейінге қалдырылған еліктеу әдісі: мінез-құлыққа еліктеу әдісінің әдіснамалық негізі.								
3.2	Ауыр аутизм бұзылыстары бар ерте және мектеп жасына дейінгі балаларға арналған арнайы дамыту бағдарламасы АСБ бар балаларды түзету кезінде мінез-құлық терапиясын қолдану ерекшелігі.	4	2						6
3.3	Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children, ТЕАССН, психологиялық-педагогикалық жұмыста қолдану ерекшеліктері.	2	2						4
3.4	Баламалы байланыс жүйелері. Баламалы коммуникация жүйесі қарым қатынас бұзылыстары бар балалармен түзету жұмыстарында PECS баламалы коммуникация жүйесін пайдалану.	2	2		2				6
3.5	Аутист балалармен психокоррекциялық жұмыстың әдістері мен мазмұны. Дене шынықтыру жаттығулары.	2	4						6
3.6	Жеңіл және орташа аутизм бұзылыстары бар мектеп жасына дейінгі және мектеп жасындағы балаларға арналған арнайы дамыту бағдарламасы. Психологиялық-педагогикалық жұмысты құрудың негізгі принциптері. Әдістің мәні. Сабақты ұйымдастырудың шарттары мен талаптары. Күтілетін нәтижелер.	2	2						4
7.	АСБ бар балалармен жұмыс істеудегі сенсорлық интеграция әдістері.	2	4						6
88.	Аутизм спектрінің бұзылуындағы сөйлеу ерекшеліктері. АСБ бар балаларда сөйлеуді ынталандыру және дамыту.	2	2						4
4	Технологиялық модуль								12
4.1	Оңалту орталығы, ППТК жағдайында психологиялық-педагогикалық жұмысты жоспарлау және ұйымдастыру.	2	2		2				6
4.2	Ата-аналарды баламен дамытушылық жұмысқа тарту бойынша арнайы дамыту	2	2	2					6

	бағдарламасы. Жоспарлау. АСБ бар балалардың ата-аналарымен психологиялық-педагогикалық жұмысты жоспарлау және ұйымдастыру.								
5	Вариативтік модуль								4
5.1	Аутизмі бар балаларды оңалтудың био-психо-медициналық технологияларын қолдану		2		2				4
	Барлығы:	38	28		6				72

Ескертпе: 1 академиялық сағат – 45 минут.